

Akcija za ljudska prava

Podgorica, 16. jun 2010.

Predmet: izvještaj o radu Državnog tužilaštva Crne Gore za 2009. godinu, 33. tačka predloženog dnevnog reda sa dopunom, osme sjednice prvog redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2010. godini

Poštovani,

obaviješteni smo da Skupštini predstoji razmatranje i ocjena godišnjeg izvještaja o radu Državnog tužilaštva Crne Gore.

U prilogu dostavljamo pitanja koje je Akcija za ljudska prava uputila Vrhovnom državnom tužiocu 12. maja i 2. juna 2010. godine, na koja nijesmo dobili odgovore, koji nijesu sadržani ni u izvještaju o radu Državnog tužilaštva Crne Gore za 2009. godinu.

Pitanja se odnose na neistražene ili nekažnjene slučajeve zlostavljanja i mučenja, ubistva, odnosno fizičkih napada na novinare, prijave sumnje na korupciju, ugrožavanja sigurnosti i druge koje preporučujemo Vašoj pažnji. Smatramo da bi sadržajna rasprava o razlozima koji su doveli do toga da ovi slučajevi ostanu neistraženi i/ili nekažnjeni bila od izuzetnog značaja za ocjenu poštovanja ljudskih prava i uopšte vladavine prava u Crnoj Gori. Podsjećamo da su slučajevi neefikasne istrage prijave zlostavljanja okrivljenih za terorizam u akciji „Orlov let“, prebijanja pritvorenika u ZIKS Spuž 1. 9. 2005. godine i slučaj prebijanja pritvorenice Vladane Kljajić iz septembra 2008. godine, a posebno stanje u JU Komanski most izazvali konkretna pitanja i preporuke upućene Vladi Crne Gore od strane Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), kao i da Vlada Crne Gore Komitetu nije dostavila odgovore na pitanja povodom prva dva navedena slučaja.

Primjetno je da izvještaj o radu Državnog tužilaštva za 2009. godinu **ne sadrži komentar procesuiranja prijava krivičnih djela iz Glave XV KZ CG – krivična djela protiv**

sloboda i prava čovjeka i građanina, što ne odgovara značaju koji slobode i prava čovjeka i građana imaju prema Ustavu Crne Gore. Posebno bi bilo **važno čuti razloge za značajan broj neriješenih prijava k.d. Zlostavljanje i mučenje iz prethodnog perioda**. Naglašavamo da neefikasno istraživanje prijava mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja po sebi predstavlja kršenje apsolutno zaštićenog ljudskog prava na zabranu mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i da je po ovom osnovu Evropski sud za ljudska prava donio brojne presude protiv država članica Savjeta Evrope. Tom sudu su i protiv Crne Gore podnijete predstavke upravo po osnovu neefikasne istrage prijava mučenja i zlostavljanja.

U godišnjem izvještaju **nedostaje i jasno izdvojena stavka o broju slučajeva u kojima je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja**, kao i obrazloženje da li je i u koliko slučajeva utvrđena odgovornost državnog organa, odnosno nosioca pravosudne funkcije ili državnog službenika za nastupjelu zastarjelost i koje radnje ili sankcije su preduzete da se istraži odgovornost za zastarjelost krivičnog gonjenja u konkretnim slučajevima. Smatramo da je suzbijanje nekažnjivosti, a posebno proizvoljnog amnestiranja od krivične odgovornosti, koje može biti i rezultat korupcije, od izuzetnog značaja za snaženje vladavine prava u Crnoj Gori, te da nije opravdano da se izvještaj o radu Državnog tužilaštva Crne Gore za 2009. godinu ne posveti više pažnje obrazloženju razloga za zastarjelost krivičnog gonjenja do kojeg je došlo u značajnom broju slučajeva.

Kako godišnji izvještaj o radu Državnog tužilaštva treba da sadrži i opis i analizu stanja u tužilaštvu, kao i probleme i nedostatke u njihovom radu, smatramo da razgovor o razlozima za neuspjeh istraga u navedenim predmetima spada u nadležnost Skupštine kao tijela nadležnog da razmatra i ocjenjuje izvještaj. Kako izvještaj o radu Državnog tužilaštva za 2009. godinu ne sadrži odgovore na pitanja koja smo postavili, nadamo se da ćete pokazati interesovanje za dobijanje odgovora na postavljena pitanja i da će to podstaći Vrhovnog državnog tužioca da na njih što sadržajnije odgovori.

Podsjećamo da je i po važećem Zakoniku o krivičnom postupku, državni tužilac osnovno nadležan za krivično gonjenje učinilaca krivičnih djela, odnosno za vođenje prekrivičnog postupka i usmjeravanje istrage, da su i policija i svi drugi državni organi dužni da saraduju s nadležnim tužilaštvom, a da je u slučaju da odbiju da postupe po nalogima tužioca, tužilac ovlašćen da o tome obavijesti starješinu organa, odnosno nadležnog ministra i Vladu.¹ Kako u izvještaju o radu Državnog tužilaštva za 2009. godinu nema

¹ Član 44 Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore (Sl. list Crne Gore, br. 71/03, 7/04):

(1) Osnovno pravo i osnovna dužnost državnog tužioca je gonjenje učinilaca krivičnih djela.

(2) Za krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti državni tužilac je nadležan:

1) da rukovodi prekrivičnim postupkom;

2) da zahtijeva sprovođenje istrage i usmjerava tok prethodnog krivičnog postupka u skladu sa ovim zakonikom;

3) da podiže i zastupa optužnicu, odnosno optužni predlog pred nadležnim sudom;

4) da izjavljuje žalbe protiv nepravnosnažnih sudskih odluka i da podnosi vanredne pravne

lijekove protiv pravnosnažnih sudskih odluka;

5) da vrši i druge radnje određene ovim zakonikom.

(3) Radi vršenja ovlašćenja iz stava 2 tačka 1 ovog člana, svi organi koji učestvuju u prekrivičnom postupku dužni su da prije svake preduzete radnje, osim u slučaju hitnosti, obavijeste nadležnog državnog tužioca. **Organi policije i drugi državni organi nadležni za otkrivanje krivičnih djela dužni su da postupe po svakom zahtjevu nadležnog državnog tužioca.**

konkretnih primjedbi na neodgovarajuću saradnju određenih državnih organa, smatramo da je Vrhovna državna tužiteljka jedina nadležna i odgovorna za objašnjenje narodnim poslanicima zbog čega do današnjeg dana navedeni slučajevi nijesu odgovarajuće djelotvorno procesuirani.

S poštovanjem,

mr Tea Gorjanc-Prelević,
izvršna direktorka

(4) Ako policija ili drugi državni organ ne postupi po zahtjevu državnog tužioca iz stava 3 ovog člana, državni tužilac će obavijestiti starješinu koji rukovodi organom, a po potrebi može obavijestiti nadležnog ministra ili vladu.